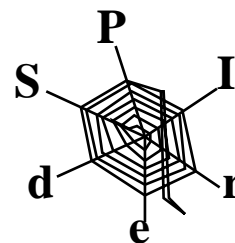

SPIDER Koerier

Februari 2005

www.st-SPIDER.nl

n Redactioneel

Voor u ligt de eerste SPIDER Koerier van 2005. Net als vorig jaar zullen er dit jaar vier SPIDER Koeriers verschijnen.

Wat kunt u lezen in deze SPIDER Koerier? In de eerste plaats kunt u reeds iets lezen over de SPIDER conferentie die in september wordt gehouden. Wilko van Asseldonk, de voorzitter van SPIDER, geeft hierin aan dat er ten opzichte van de conferentie van vorig jaar twee wijzigingen zijn doorgevoerd. Deze hebben betrekking op locatie en op inhoud. In de tweede plaats kunt Hans Sassenburg ons een blik in de fascinerende wereld die boogschieten heet. Hij legt een interessant verband tussen boogschieten en veranderingen die ICT projecten beogen. In elk vakgebied zijn meesters nodig maar er blijkt nog onvoldoende te worden geluisterd naar de meesters in de ICT. In de derde plaats wordt uw aandacht gevestigd op een aantal evenementen in de nabije toekomst.

Tenslotte herhaal ik de oproep: Blijf kopij sturen. Uw kopij voor de komende Koerier (verschijningsdatum 2 mei) is welkom tot en met 15 april 2005. Wilt u vier weken vóór de verschijningsdatum nogmaals geattendeerd worden op de deadline, stuur dan even een berichtje naar de redactie (Jasper.Doorbos@nl.abnamro.com). Voor artikelen, advertenties en aanmelding van evenementen voor de agendarubriek kunt u contact opnemen met de redactie (redactie@SPIDER.nl).

Inhoudsopgave

n Redactioneel.....	1
n Van het bestuur.....	1
n Boogschieten.....	3
§ Werkgroep "SPI in kleine organisaties".....	3
§ Werkgroep "Metrieken".....	3
§ Werkgroep "SPI Invoeringsstrategieën".....	4
§ Werkgroep "Integrale SPI strategieën".....	4
Nieuwsberichten.....	4
n Evenementenkalender.....	4
Colofon	5

n Van het bestuur:

Goede tradities moeten standvastig zijn. Ook nu weer zal de SPIDER in de derde week van September de jaarlijkse conferentie organiseren, op donderdag 22 September om precies te zijn. Maar SPIDER moet zijn naam eer aan doen en ook telkens weer zoeken naar verbeteringen, daarom zijn er dit jaar ook een aantal wijzigingen. Allereerst zal een locatie gezocht worden die wat meer in het midden van het land ligt. De belangrijkste wijziging is echter de programmering. Tot nu toe kreeg het

thema gedurende een beperkt deel van de dag aandacht. Er was altijd ook nog ruimte voor het delen van ervaringen en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van proces en methodes. Dit jaar heeft het bestuur gekozen voor een veel sterkere thematische aanpak en streven we naar een programmering met alleen sprekers die een aspect van het thema belichten. Op deze manier hopen we veel dieper op het thema in te kunnen gaan.

Het thema dat dit jaar door het bestuur gekozen is luidt: **"Toeleveranciers, Klanten en de Business Impacts"**. In onze huidige wereld is de complexiteit van de systemen die we bouwen (zowel bij informatiesystemen als bij producten met embedded software) zo groot aan het worden dat bedrijven steeds minder in staat zijn dat volledig in eigen beheer te doen. Er zijn allerlei vormen van samenwerking bedacht om deze ontwikkeling onder controle te krijgen: van uitbesteding (dichtbij of naar het Verre Oosten), via aanpassingen van bestaande subsystemen, tot inkoop van kant en klare onderdelen. Dit heeft gezorgd voor een enorme toename in de complexiteit van de projecten en heeft ook gezorgd voor een reeks van nieuwe uitdagingen waarmee projectmanagers geconfronteerd worden.

De activiteiten van SPIDER worden gesponsord door financiële bijdragen van:

PHILIPS

Philips.com

kzā⁺
improvement in ICT

Kza.nl

Atos
Origin

Atosorigin.com

SOGETI

Sogeti.nl

We verdelen dit thema in drie clusters van onderwerpen:

- Organisatie: operationele samenwerking; implicaties van ontwikkeling op meerdere, geografisch gescheiden, plaatsen; beoordeling van toeleveranciers; etc.
- Technologie: nadruk op integratie in plaats van ontwikkeling; hergebruik van bestaande componenten in nieuwe configuraties; implicaties van het gebruik van Open Source; etc.
- Business: gevolgen voor arbeidsmarkt en afzetmarkt; financiële en juridische consequenties; licenties, intellectueel eigendom en patenten; etc.

Voor elk van de clusters hebben we al een aantal kandidaat sprekers. Wat we echter aan jullie willen vragen is welke sprekers we op dit gebied zeker niet mogen missen. Wie kan over bovengenoemde onderwerpen een boeiend en leerzaam verhaal vertellen? Laat het ons weten en help ons zo mee de komende conferentie een nog groter succes te maken.

Namens het bestuur

Wilko van Asseldonk (Voorzitter SPIder)

Software Process Improvement	
SPI Opleidingsprogramma - Voorjaar 2005	
w Advanced Requirements Specification Tom en Kai Gilb, 11-12 april w Evolutionary Project Management Tom en Kai Gilb, 13-14 april w Agile Inspection Tom en Kai Gilb, 15 april w SEI Introduction to CMMI v1.1 3 dagen, Antwerpen, Simon Porro, 21-23 april w SEI Introduction to CMMI v1.1 4 dagen, Eindhoven, Tim Kasse en Simon Porro, 10-13 mei Cursusinformatie & registratie, CMMI-Browser, Self-assessment tools: www.spipartners.nl	SPI Support Diensten w Assessments: CBA/PI (CMM), SCAMPI class A, B, C, Action Focused Assessment, second opinions w SPI implementatiesupport w Project Rescue (EVO) w Implementatieproject management EVO & Prince2 In-house Training w CMM(I) Experience, Alle CMM(I) KPA's w EVO, Prince-2 Foundation & Practitioner, Project Management Experience w Moderatie van Workshops w Teambuilding & Coaching Tel: 040 248 98 22

n Boogschieten

Sinds enige jaren beoefen ik een fascinerende sport: boogschieten. Er bestaan veel varianten van bogen, variërend van het traditionele langbogen tot de moderne compoundbogen. Met deze laatste variant houd ik mij bezig. Ik beoefen deze sport niet alleen in ons gemeidelijke bergdorpje. Sportcollega is de voormalige Zwitserse kampioen, geen afstammeling van Wilhelm Tell overigens. Hij heeft mij de beginselen van het boogschieten bijgebracht aan de hand van enkele regels. Wijze raad was nodig. Ik had aanvankelijk het optimistische doel om hem zo snel mogelijk te evenaren. Glimlachend hoorde hij toe. Na een ontnuchterende toespraak van zijn kant begon het onderricht. Regel 1: gebruik een simpele boog. Er zijn geavanceerde bogen te koop, ik kreeg een oude boog van hem zonder enige franje. "Dat is pas nuttig als je goed kunt schieten en dat duurt nog wel een aantal jaren". Geen discussie. Regel 2: begin met schieten op korte afstanden. Alweer een tegenvaller, want ik zag me afstanden van honderden meters overbruggen. "Een kleine schietfout op een korte afstand betekent een grote, risicovolle schietfout op een lange afstand". Wat valt hier tegenin te brengen? Regel 3: begin op vlak terrein. Woon je in de berg, droom je van stoere houdingen met een schiethoek van vijfenveertig graden, mag het weer niet. "Je kan je basishouding pas veranderen als je weet wat die is". Hij heeft wederom gelijk. Inmiddels ben ik twee jaar bezig met deze mooie sport en er zijn enkele regels bijgekomen. Doel is dat ik deze basisregels onbewust kan reproduceren. Inmiddels mag ik op wat langere afstanden schieten, af en toe onder een schuine hoek en ook mijn boog heeft wat kleine veranderingen ondergaan. Een nieuw vizier en dikkere pijlen. Overzichtelijke, kleine veranderingen.

Software projecten zijn in toenemende mate complex. Uitdagend, maar tegelijkertijd veranderen de omstandigheden zo snel dat we steeds met nieuwe situaties te maken hebben. Het managen van deze projecten is met name moeilijk, indien we de basisregels onvoldoende beheersen. We omringen ons met de nieuwste technologie, zetten een grote projectorganisatie op en starten projecten die vaak totaal niet lijken op wat eerder gedaan is. Dit vergt goede beheersing van basisregels. De praktijk leert dat we hier meestal fors te kort schieten. Projecten zijn te laat, te duur en de resulterende software rammelt. Geen probleem, op naar het volgende project met hetzelfde optimisme gebaseerd op drijfzand. Weet je wat? We zullen in dit project ook beginnen met gedeeltelijke outsourcing naar Oost-Europa en India. Voorspelbaar onheil.

Mijn boogschieten? Leuk! Sinds enige maanden schiet ik ook met een kruisboog. Eindelijk heb ik toestemming

gekregen van de meester voor deze grote technologische verandering. Hij vond dat ik de relevante basisregels voldoende beheers. Verstandige man. Waar zijn de meesters in ons vakgebied?

Door: Hans Sassenburg (SE-CURE AG)

Werkgroep "SPI in kleine organisaties"

De werkgroep is bezig met promotie van "de starterkit". Hiervoor verschijnen binnenkort artikelen in enkele vakbladen waaronder PT-embedded. Daarnaast wordt er gewerkt aan templates ter ondersteuning van het invoeren van de SPI-activiteiten. De werkgroepleden stellen hiervoor materiaal uit hun eigen praktijk beschikbaar. Binnen de werkgroep wordt hiervan een template gemaakt.

Er wordt niet alleen aan "De starterkit" gewerkt. De eerste helft van de bijeenkomsten wordt besteed aan het uitwisselen van ervaringen. Zo kan elk werkgroeplid profiteren van tips van de overige leden en zo de kwaliteit van de software-ontwikkeling stapsgewijs verbeteren. Uiteraard zijn nieuwe leden welkom. Zie voor meer informatie de website van de werkgroep via st-SPIder.nl.

De volgende bijeenkomsten zijn gepland:

- 08/05/2005: "Projectevaluaties"
- 19/04/2005: "Samenwerking/uitbesteding"
- 24/05/2005: "Zelfdiscipline"
- 06/09/2005: "Testen"
- 25/10/2005: Onderwerp nader te bepalen
- 06/12/2005: Onderwerp nader te bepalen

Contactpersonen: Ger Fischer, tel. 06-53803692,
ger.fischer@xs4all.nl en Tjeu Naus, tel: 0495-633221,
e-mail: Tjeu.Naus@nbq-industrial.nl

Werkgroep "Metriecken"

De werkgroep houdt zich in ruime zin bezig met metingen aan software projecten, software ontwikkelprocessen en software producten onder het motto "Quality without numbers is just talk". Daarbij gaat het zowel om de definitie, invoering en analyse van metriecken, als om de resultaten van die metingen (benchmarking). Dit jaar hebben we een aantal thema's gekozen. Elk thema werd behandeld door middel van presentatie, discussie en een casus. De behandelde thema's zijn:

- Bottom-up benadering van metriecken
- Balanced Scorecard & dashboards

Daarnaast zijn een aantal mensen bezig ervaringen uit te wisselen over metriecken voor CMM(I) level 3 & 4 organisaties. Deze groep zal in 2005 een werkgroep bijeenkomst verzorgen.

De volgende bijeenkomsten zijn gepland:

- 12/04/2005: "CMM-3 en -4 metriecken: resultaten"
- 07/06/2005: "Balanced Scorecard"
- 12/10/2005: Onderwerp nader te bepalen

- 13/12/2005: Onderwerp nader te bepalen
- Zie voor meer informatie de website van de werkgroep via www.st-SPIDER.nl.

Contactpersoon: Robert van Lieshout
telefoon: 040-8484444; 06-13740502
email: robert.vanlieshout@imtech.nl

Werkgroep "SPI Invoeringsstrategieën"

De SPIDER Werkgroep Invoeringsstrategieën richt zich in ruime zin op alle facetten die te maken hebben met het invoeren van nieuwe werkwijzen. Belangrijke aspecten zijn daarbij het delen van ervaringen en meningen, het bieden van een klankbord voor het bespreken van ideeën en problemen en het volgen van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van SPI. Het principe "halen én brengen" is één van de belangrijkste kenmerken van onze werkgroep.

De volgende data en onderwerpen staan gepland:

15/03/2005: "Van CMM naar CMMI"

17/05/2005: "Cobit, een model voor IT governance"

13/09/2005: Onderwerp nader te bepalen

29/11/2005: Onderwerp nader te bepalen

Indien je geïnteresseerd bent in een kennismaking met onze werkgroep neem dan contact op met de contactpersoon.

Contactpersoon: André Heijstek
telefoon: 0182-689321; 06-48476451
email: Andre.Heijstek@ImprovementFocus.com

Werkgroep "Integrale SPI strategieën"

Vanaf begin 2003 heeft de werkgroep zich bezig gehouden met diverse case studies over integrale procesverbetering. Integraal betekent in dit verband: ontwikkeling, vrijgave, beheer, wijziging, alignement van business processen met IT-processen, enz.

Dit gebeurde onder de algemene titel 'How to reach x% cost saving with improvement model X?'.
Voor een werkgroepbijeenkomst werd iemand van 'X' uitgenodigd om te vertellen wat 'X' precies inhoudt, en werd een case studie gepresenteerd over wat bereikt was met 'X' bij organisatie 'Y'.

Na een aantal sessies (zie de website van de werkgroep) vroeg de werkgroep zich af: 'welke systemen/modellen zijn er eigenlijk?' en 'hoe lang zijn we hier mee bezig, en waar leidt dit toe?'

Najaar 2003 besloot de werkgroep zich eerst maar eens op de eerste vraag te concentreren: 'welke systemen/modellen zijn er eigenlijk?' en verder 'hoe verhouden die zich tot elkaar?'

De werkgroep werkt nu aan een 'consumentenbond'-overzicht waarin ASL, BSML, CMM, Cobit, DSDM, ... enz naast elkaar gezet worden: waar dienen zij voor? van wie komt dat af? waar vind ik verdere informatie?

Welke positie (qua geografie, qua standaardisatie, qua marktsegment) hebben zij?

Er zijn een 20-tal systemen / modellen geïdentificeerd (bovenstaand lijstje is maar een willekeurige greep) en op 2 A4-tjes per systeem / model zijn bovenstaande vragen en nog een paar andere beantwoord.

Het voorlopige resultaat van de werkgroep, genoemde A4-tjes, is voor belangstellenden nu reeds te raadplegen: neem contact op met mario.van.os@sogeti.nl. Het is onze bedoeling dat dit overzicht bestaande en nieuwe modellen voor eens en vooral (nou ja) kan plaatsen: geen leerboek, geen recensie, maar een wegwijzer. Na deze exercitie zijn wij (de werkgroep) misschien weg, maar in elk geval bent U wijzer (maar U weet nog niet alles).

Ben je geïnteresseerd, neem dan contact op met H.J. Steures, e-mail: H.J.Steures@wanadoo.nl

Contactpersoon: H.J. Steures

n Nieuwsberichten

n Evenementenkalender

De evenementenkalender bevat een overzicht van internationale conferenties op het gebied van SPI, metriecken en softwareproductkwaliteit. Daarnaast zijn de activiteiten van SPIDER opgenomen.

Ook nationale evenementen op het gebied van softwareproduct- en procesverbetering kunnen in deze evenementenkalender worden opgenomen. Middels de SPIDER Koerier kan een organisator van SPI-gerelateerde evenementen een selecte groep van geïnteresseerden bereiken. Voor commerciële evenementen zoals conferenties, workshops, lezingen en andersoortige bijeenkomsten vraagt de redactie een kleine bijdrage in de kosten.

Februari 2005:

Op 23 februari werd er een plenaire sessie georganiseerd in een voormalige kapel in Bilthoven. Het thema luidde "Europese samenwerking".

Tijdens deze sessie hebben we de volgende vragen aan bod laten komen:

- waarom worden deze projecten georganiseerd?
- hoe komen deze projecten tot stand?
- hoe is de subsidie geregeld?
- is het alleen interessant voor grotere ondernemingen?
- welke bedrijven doen er zoal aan mee?
- wat houdt meedoen in?
- wat zijn de kosten?
- wat levert het op?

Als voorbeeld namen we een project dat recentelijk is afgerond:

Het MOOSE project (www.mooseproject.org)

Hierin stonden werkwijzen voor embedded software ontwikkeling centraal, met de nadruk op requirements, architectuur en process improvement. Daarnaast komen ook 'Agile'-methoden aan de orde.

Het is weer een boeiende namiddag geworden.

Adres: Prof. Bronkhorstlaan, 3723 MB BILTHOVEN

Routebeschrijving:

- Vanuit de richting Utrecht: neem de A27 richting Hilversum. Neem afslag 32 richting Bilthoven. Ga hier richting Bilthoven. (N234). Bij eerste stoplichten linksaf de borden 'Berg en Bosch' volgen. De ingang van het terrein is op een gegeven moment aan je rechterhand.
- Vanuit de richting Hilversum: neem de A27 richting Utrecht. Neem hier afslag 32 richting Bilthoven. Ga hier richting Bilthoven (N234). Bij eerste stoplichten linksaf de borden 'Berg en Bosch' volgen. De ingang van het terrein is op een gegeven moment aan je rechterhand.
- Vanuit de richting Amersfoort: Neem de A28 richting Utrecht. Neem hier afslag 2 richting de Bilt. Rijd door de Bilt heen in richting Bilthoven. Je komt dan op de N234. Volg de borden 'Berg en Bosch'. De ingang van het terrein is dan na een poosje aan je rechterhand.

Parkeren buiten de slagbomen. Lopend het terrein betreden, je loopt recht op het kerkje af (+/- 3 minuten).

April 2005:

Op 21 april organiseert het genootschap IT Management van het Technologisch Instituut een studiedag rond "Project Management Tools: Wat zijn de beste praktijken?"

Bedrijven en instellingen besteden vandaag meer en meer aandacht aan de professionele uitvoering van project management opdrachten. Certificatie in het vak wordt gewaardeerd, in sommige gevallen vereist.

Professioneel project management gebeurt niet meer op de spreekwoordelijke achterkant van het sigarendoosje, maar voor elk van de projectmanagementprocessen bestaan nu state-of-the-art hulpmiddelen.

Tijdens deze studiedag zal de deelnemers een zeer concreet zicht geboden worden op de inzet van project management tools. Bijna alle bijdragen zijn gebaseerd op echte ervaringen met een tool in één van de projectmanagement processen. De sprekers getuigen dan ook over werkelijk inzetbare modellen.

Naast deze ervaringen met werkelijke realisaties, zullen de deelnemers zich ook verder kunnen oriënteren. In de

wandelgangen zal een informatiemarkt opgezet worden, waar leveranciers hun producten voorstellen.

Deze studiedag richt zich tot projectmanagers, project-medewerkers in Project Offices en beleidsverantwoordelijken voor de projectmanagementorganisatie, alsook de raadgevers en consultants in het projectmanagement domein.

SPIder donateurs ontvangen dezelfde korting als de leden van de KVIV.

U kunt het volledige programma en praktische informatie terugvinden op www.ti.kviv.be/5asltool

Mei 2005:

Op 25 mei vindt de 2e plenaire sessie plaats. Meer informatie volgt.

n Deelname in SPIder

Indien u actief wilt participeren in SPIder en de Koerier in de toekomst wilt ontvangen, kunt u zich aanmelden als deelnemer in SPIder bij:

Secretariaat Stichting SPIder
Anja van der Hoog
p/a Cantrijn Secretariaten
Postbus 2047, 4200 BA Gorinchem
tel.: 0183 - 62 00 66, fax: 0183 - 62 16 01
email: info@st-SPIder.nl, website: www.st-SPIder.nl.

Aanmelding kan ook via het aanmeldingsformulier op de website van SPIder: www.st-SPIder.nl.

n Colofon

De SPIder redactie bestaat uit:
Jasper Doornbos en Niels Malotaux.

Voor reacties en vragen m.b.t. de **SPIder Koerier** kunt u zich wenden tot:

Redactie SPIder Koerier, Jasper Doornbos
Paalbergweg 9 – 11, 1105 AG, 020 - 3838598
email: Jasper.Doornbos@nl.abnamro.com

Indien u in de toekomst een herinneringsbericht wilt ontvangen over de datum van kopijsluiting, stuur dan een e-mail "opname SPIder copylijst" naar Jasper Doornbos.

Informatie over SPIder is te vinden op de website:

www.st-SPIder.nl.

Voor reacties en bijdragen op de **SPIder website** kunt u zich richten tot:

Redactie SPIder web, Niels Malotaux
email: niels@malotaux.nl

Deze koerier kwam tot stand met medewerking van

- o ABNAMRO
- o N R Malotaux - Consultancy